

UPPSALA
UNIVERSITET

Juridiska fakultetsnämnden

Box 256
SE-751 05 Uppsala

REMISSYTTRANDE

1 (3)

2016-03-07

JURFAK 2016/8

Finansdepartementet

Remissvar på Europeiska kommissionens förslag till rådets direktiv om skatteundandraganden KOM(2016) 26 slutlig
(Fi2016/00380/S1)

Juridiska fakultetsnämnden har ombetts att ge synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till rådets direktiv om skatteundandraganden KOM(2016) slutlig. Fakultetsnämnden får härmed avge följande synpunkter.

Det är på ett allmänt plan vällovt att också EU vidtar åtgärder för att motverka internationell skatteflykt. Eftersom internationell skatteflykt är gränsöverskridande ligger det i sakens natur att stater når bäst resultat om man kan samarbeta för att motverka den. Vad som utgör skatteflykt uppfattas emellertid olika i olika stater. Inom EU har det på vissa områden utformats vissa gemensamma nämnare för vad som är skatteflykt, framförallt genom bestämmelser i direktiv på den direkta beskattningens område och genom de rättfärdigande grunder som EU-domstolen har definierat inom ramen för rättspraxis om de fria rörligheterna i förhållande till skattelagstiftning. Inom OECD och G20-gruppen pågår ett omfattande arbete mot internationell skatteflykt på bolagsbeskattningens område inom det så kallade BEPS-projektet ("Base Erosion and Profit Shifting").

Vid utformning av lagstiftning mot skatteflykt finns det alltid en spänning mellan olika intressen: Å ena sidan stater berättigade intresse av att motverka skatteflykt och erosion av skattebasen, å andra sidan den skattskyldiges (och skattemyndighetens) berättigade intresse av tydliga och förutsebara regler (legalitetsprincipen).

I det föreslagna direktivet finns bestämmelser om hur medlemsstaterna skall utforma sin lagstiftning mot skatteflykt inom vissa väsentliga områden: (i) ränteavdrag, (ii) utflyttningsbeskattning, (iii) regel om överflyttning av beskattning, (iv) en allmän regel mot skatteflykt, (v) regler om utländska kontrollerade bolag (CFC), och (vi) en ram för att hantera hybridarrangemang.

Av artikel 3 i det föreslagna direktivet framgår att direktivet inte skall hindra tillämpningen av sådana nationella eller avtalsgrundade bestämmelser som syftar till att säkerställa en högre skyddsnivå för inhemska bolagsskatteeffekter. De föreslagna reglerna utgör ett slags miniminivå.

Juridiska fakultetsnämnden vill ge följande synpunkter.

1) Omfattande förslag men med mycket magert utredningsunderlag som redovisas

Samtliga förslag avser centrala delar av svensk företagsbeskattning. Flera av de föreslagna regelkomplexen finns redan i svensk rätt, som CFC-lagstiftning och ränteavdragsbegränsningar (det sistnämnda med väsentligt annat innehåll och utformning). I det remitterade förslaget från kommissionen redovisas endast översiktliga och kortfattade motiveringar till varför reglerna har utformats på det föreslagna sättet.

För att fastställa hur svensk rätt förhåller sig till förslagen krävs ett relativt omfattande analysarbete. Det kan antas att ett sådant arbete har utförts i medlemsstaternas regeringskanslier under utarbetandet av direktivförslaget. För att rätt kunna bedöma konsekvenserna av det föreslagna direktivet borde ett sådant underlag ha bifogats det remitterade förslaget. Det kan exempelvis noteras att den svenska CFC-lagstiftningen föregicks av omfattande beslutsunderlag i form av omfattande förberedande utredningar, som var föremål för offentlig granskning. Vilka teoretiska och praktiska konsekvenser medför det nya direktivet?

2) Hur förhåller sig befintlig svensk lagstiftning till bestämmelserna i det föreslagna direktivet?

En central fråga är, som ovan nämnts, hur gällande svensk rätt förhåller sig till förslagen i direktivet till gällande svensk rätt. I artikel 3 i direktivet anges att det endast anger en miniminivå och att medlemsstaterna kan ha strängare regler ("högre skyddsnivå"). Som redan sagts framgår det inte av underlaget vilka förändringar som blir nödvändiga i svensk rätt i förhållande till direktivets regler. Det framgår exempelvis av artikel 8 att kravet på medlemsstaternas CFC-lagstiftning endast gäller för olika slags passiva inkomster. Den svenska CFC-lagstiftningen träffar som huvudregel alla slags inkomster, aktiva såväl som passiva. Den svenska lagstiftningen är alltså strängare i detta avseende. Att göra en analys av gällande svensk rätt i förhållande till det föreslagna direktivet är ett omfattande arbete och borde ha redovisats i anknytning till denna remiss. Det kan också noteras att direktivet innehåller ett annat system för ränteavdragsbegränsningar, som synes vara betydligt mer förutsebart än det rådande svenska systemet i 24 kap. IL.

3) Hur förhåller sig de föreslagna reglerna till åtaganden i skatteavtalen?

En fråga som inte utvecklas i förslaget är hur de föreslagna reglerna förhåller sig till medlemsstaternas åtaganden i de folkrättsligt förankrade skatteavtalen. Den situationen kan uppkomma att en bestämmelse mot skatteflykt inte anses vara förenlig med en stats åtaganden i skatteavtalen. Enligt Wienkon-

ventionen om traktaträtten kan en stat inte åberopa regler i nationell rätt för att inskränka sin skyldighet enligt ett folkrättsligt traktat. Detsamma bör gälla ett åtagande enligt EU-rätten i förhållande till ett folkrättsligt traktat, i varje fall i förhållande till ett tredje land.

4) Särskilt om Artikel 7 En allmän bestämmelse mot missbruk

I artikel 7 i det föreslagna direktivet finns en allmän bestämmelse mot missbruk. Enligt Juridiska fakultetsnämndens mening är den alltför vag för att kunna läggas till grund för lagstiftning i Sverige. I bestämmelsen finns flera mycket vaga uttryck som inte närmare preciseras, som exempelvis "icke genuina arrangemang", "huvudsakliga syftet att uppnå en skattefördel" och "giltiga kommersiella skäl som återspeglar den ekonomiska verkligheten". När sådana vaga uttryck skall tillämpas av myndigheter och domstolar finns en klar risk för godtycke i bedömningen och en låg grad av förutsebarhet för den enskilde och skattemyndigheten. I svensk rätt finns redan skatteflyktslagen och doktrinen om rättshandlingars verkliga innebörd. Enligt Juridiska fakultetsnämndens mening torde det vara tillräckligt för att uppnå det övergripande syfte som eftersträvas med artikel 7.

Detta remissvar har utarbetats av professor Mattias Dahlberg som i egenskap av dekanus för Juridiska fakulteten avger det på delegation av Juridiska fakultetsnämnden, Uppsala universitet.

Mattias Dahlberg